

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 28 (3402)

АУТОРАК

4

ЛЮТАГА

1936 г.

Год выдання XIX

СЁННЯ ў НУМАРЫ:

III СЕСІЯ ЦВК БССР XI СКЛІКАННЯ: ПРАМОВЫ т. ЛЕВАЧКІНАЙ і ЛУЧЫНЫ.
 УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПА УРАДЖАЙНАСЦІ: ПРАМОВЫ т. БЕЛЕНЬКАГА, СВІРСКАГА, РЭУТОВІЧА і СТРАЛЕЦКАГА.
 ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ — СОВЕТЫ АДЧЫТВАЮЦА ПЕРАД ВЫБАРШЧЫКАМІ.
 Бр. МІРСКІ — МОЛАДЗЬ РВБ з ФАШЫЗМАМ.
 МІХ. БЕКЕР — АБ ТВОРЧАСЦІ Г. ЛАХУЦЫ.

ПУКШАНОК — АБ ПРАТАКОЛАХ ПАРТХОДАЎ.
 ЗА РУБЯЖОМ:
 ЧАХАРСКАЯ ПРАВІНЦЫЯ ПАД ЯПОНСКИМ КАНТРОЛЕМ.
 ВАЙНА ў АВІСІНІ.
 У ШПА СПЛІНЕНА ЖЫВЫМІ 20 АРЭШТАВАННЫХ НЕГРАЎ.
 СУТЫЧКІ БЕСПРАПОННЫХ з ПАЛІЦЫЯЙ У ПОЛЬШЧЫ.
 АРЭШТЫ РЕВОЛЮЦЫЙНЫХ РАБОЧЫХ і СТУДЭНТАЎ у АУСТРЫІ.

Советы адчитваюцца перад выбаршчыкамі

Чым большыя поспехі краіны, тым шырэй развіваецца сацыялізм, тым шырэй развіваецца сацыялізм. Змяніўшы ў Канстытуцыі Саюза ССР, якія на ініцыятыву таварыша Сталіна рашыў унесці VII усеагульны з'езд саветаў, азначаюць велізарны крок наперад у развіцці пролетарскага, сацыялістычнага дэмакратызма да канца. Растуць новыя формы ўдзелу мас у рабоце саветаў. У сацыялістычнае будаўніцтва і справу кіраўніцтва дзяржавай уцягваюцца найшырэйшыя масы працоўных. У гэтым аснове пераможнай сілы сацыялістычнай улады і не нейкіх поспехаў, атрыманых пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і любімага правадыра народаў таварыша Сталіна.

Справаздачная кампанія саветаў і дэпутатаў яшчэ раз дэманструе ўзростную актыўнасць мас. 90 проц. выбаршчыкаў прынялі ўдзел у сходах на 34 справаздачных участках у Аршанскім раёне. Выбаршчыкі уносяць новыя дадаткі да наказаў. У часе справаздачнай Слупкага гарсовета ўнесена 87 дадаткаў. Калгаснікі сельскагаспадарчай арміі імя Сталіна, Аршанскага раёна, у дадатках да наказаў сельсовету прапанавалі разгарнуць барацьбу за дзвядзесяць ураджайнасці зернавых на 14 гектараў з гектара, бульбы — 180 пэнтнераў, а развіццё жывёлагадоўлі і поўнае захаванне малядзья і т. д. Прыклад Аршанскага раёна з'яўляецца не адзінак.

Советы БССР праробілі за праішоўшы год вялікую работу. Ва многіх раёнах рэспублікі дэпутаты саветаў з'яўляюцца актыўнымі ўдзельнікамі і арганізатарамі стыханаўскага руху ў сябе на працяржках, у саўгасах і калгасах. Дэлегацыі, члены секцыяў саветаў, актывісты змагаюцца за паспяховаю рэалізацыю наказаў выбаршчыкаў.

Наказы — адна з важнейшых форм уцягнення працоўных у работу саветаў. Асноўнай задачай вожка савета з'яўляецца выкананне наказаў выбаршчыкаў. Надзвычайна важна, каб выбаршчыкі ведалі, як выконвацца наказ, які яны далі савету ў напарнаму справаздачна-перавыбарчому кампанію.

Трэба прама сказаць, што асобныя раённыя выканаўчыя камітэты, гардэскія і сельскія саветы забываюць аб гэтым галоўным у рабоце саветаў. У Слупкім раёне, напрыклад, у радзе сельсаветаў у часе справаздачнай кампаніі не была арганізавана праварка выканання наказаў. На справаздачных сходах у Ваўраўску, як у свой час наведваліся «Звязда», ніхто не ўлічвае прапановы выбаршчыкаў і што самае галоўнае, не прымае мер да ажыццяўлення іх. Чэрніскі сельсавет, Парыцкага ўаіна, не выканаў рад важнейшых пунктаў наказаў.

Падобныя адносіны да наказаў выбаршчыкаў нельга інакш на-

зваць, як бюракратычнымі. Толькі бюракраты, якія не жадаюць лічыцца з наказами выбаршчыкаў і адарваліся ад мас, могуць так адносіцца да штодзённых запысоў працоўных.

Дэпутат савета, які выбран працоўнымі ў органы пролетарскай дэмакратыі, лічыць сваім першым абавязкам выкананне наказаў выбаршчыкаў. Кожны дэпутат павінен адчитвацца і дакладваць, як працуе ён сам і мясцовы савет.

Ёсць выпадкі, калі асобныя дэпутаты не працуюць і нават не ведаюць наказаў сваіх выбаршчыкаў. Нямала «мёртвых душ», напрыклад, у Віцебскім гарадскім саветзе, якія не апраўдваюць давер'я сваіх выбаршчыкаў. Званне дэпутата саветаў высокае і ганаровае. Той, хто не апраўдае яго, не можа пасіць гэтага звання. У Слупкім раёне выбаршчыкі адмікалі 64 дэпутатаў, якія не апраўдалі аказанага давер'я.

У тым, што асобныя дэпутаты не працуюць, часамі вінаваты не толькі яны самі, але і кіраўнікі саветаў, якія абавязаны вучыць і выхоўваць дэпутатаў — выбаршчыкаў народу.

У пэўных месцах, як у Віцебскім і Капыльскім раёнах, нікі процант з'яўляюцца выбаршчыкаў на сходы. Гэта зноў-такі рэзультат дрэннай работы асобных саветаў і адрыў іх кіраўнікоў ад мас.

Стыханаўскі рух, барацьба за высокі ўраджай павінны стаяць у цэнтры ўвагі саветаў. Саветы абавязаны пралічыць штодзённую работу аб патрэбах лепшых людзей нашай краіны — стыханаўцаў. Гэтага яшчэ не разумюць кіраўнікі асобных саветаў. Асабліва горэе, напрыклад, не выдзе барацьбы за паліпашнае работу чыгуначнага вузла, за разгорванне стыханаўскага руху на працяржках.

Выкананне задач стыханаўскага 1936 года патрабуе яшчэ больш актыўнага ўдзелу і далейшага ўцягнення мас у кіраўніцтва дзяржавай. Ад кіраўнікоў саветаў і дзяржаўнага апарата патрабуюцца большыя змаганні і ўменне па-большэўску арганізаваць работу.

Неабходна палепшыць работу дэлегацый груп і секцыяў саветаў, асабліва на вёсцы. «Калі мы сараўдзі будзем аб гэтым змаганні... калі мы будзем больш любіць работу сельсаветаў, мы кутка паправім справу і ўнімем работу саветаў на вёсцы». (В. Молатэў). Усямерна мапаваць настаяную сувязь паміж выбаршчыкамі і дэпутатамі, арганізаваць сістэматычную праварку выканання наказаў выбаршчыкаў.

Зараз адбываецца сесія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР. Яе работа безумоўна з'яўляецца моцным штуршком для далейшага карнінага паліпашнення работ саветаў.

Узорна правядзем справаздачную кампанію, вышэй ўзінем работу саветаў!

III сесія ЦВК БССР XI склікання

Прамова тав. ЛЕВАЧКІНАЙ А. А.

(ЧЛЕН ЦВК ССР, РАБОТНИЦА ГОМЕЛЬСКАГА ШКОЛАЗАВОДА ІМЯ СТАЛІНА)

нашага завода я бачу, як амяняюцца твор нашай выдатнай краіны Советамі.

10 студзеня ў Крэмлёмскім палацы адкрылася другая сесія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР. Гэта была першая сесія пасля VII з'езда саветаў, на якой я разам з кіраўнікамі партыі і ўрада, прадстаўнікамі шматнацыянальнага, неадзінаго Саюза Саюза прымала ўдзел у абмеркаванні п'ятнаціга велізарнай дзяржаўнай і палітычнай ваднасіці: народнагаспадарчага плана Саюза ССР на 1936 г., адзінага дзяржаўнага бюджэту і справаздачнага дакладу Наркма-та харчовай прамысловасці.

Абмяркоўваючы вынікі 1935 г. і задачы 1936 г., сесія абмеркавала ўсю міжнародную і ўнутраную палітыку Саюза Саюза і адобрыла яе з поўнай аднадушнасцю. Цяжка ў кароткіх словах перадаць тую невягучую радасць, якая ахапіла ўсю Крэмлёмскую залу, калі гэта ўдзельніца сесіі праймаў і прэзідыуме тав. Сталіна і кіраўнікоў партыі і ўрада.

Члены Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта, выбраннікі сацыялістычнага народу віталі палкімі авачыямі натхніцеля і арганізатара пераможнага сацыялізма, правадыра народаў, друга працоўных мас тав. Сталіна, гэтаго Саюза Саюза тав. Молатэва і ўсеагульнага старшэру т. Калініна.

Іосіф Вісарыявіч Сталін! Гэта імя цэля называць без кваліфікацыі. Гэта ён стварыў такога радаснага, шчаслівага жыццё для працоўных. Рабочыя, калгаснікі, вучоныя, чырвонаярмейцы, чырвоныя флотцы, лётчыкі, усе шматмільённы працоўны народ нашай краіны любяць свайго дарогага настаўніка, правадыра народаў, роднага Сталіна.

Вось чаму асабліва ўрэзалася ў мае паміць кожнае пабудзёнае на трыбуне. Тысячная зала пераможна ўпрымае свайго слаўнага арганізатара. Ён стаяць, усміхаюцца, багшчэўскімі вачыма ажурваюць ўсіх удзельнікаў сесіі.

Слухачыні даклад тав. Молатэва аб народнагаспадарчым плане на 1936 год, я яшчэ рад пераказалася, як пазмерна вырастае наша краіна. Ды і на прыкладзе

нашага завода я бачу, як амяняюцца твор нашай выдатнай краіны Советамі.

Іг член Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта, хачу дакладзіць сесіі ЦВК БССР аб тым, што наш школавоц, які носіць імя таварыша Сталіна, дэцішча першай п'яцігодкі, упершыню ў 1935 годзе выканаў план. Калі ў 1934 годзе мы далі 3.025 тыс. кв. метраў шкла, то ў 1935 годзе мы далі 5.941 тыс. кв. метраў.

За 1935 год калітаўкладанні на нашаму заводу склалі 8.500 тыс. рублёў. Такага бурнага росту не ведаў ні адзін завод у партыі. У 1935 годзе мы павінны даць 7 мільянаў 195 тыс. квадратных метраў шкла, у тым ліку 100.000 напівравага зяркальнага шкла. План на выпуску прадукцыі завода павялічыла на 43 проц. супроць 1935 года.

Разам з ростам завода раслі людзі, кадры. Выраслі выдатныя людзі — стыханаўцы. Хто не ведае на гомельскім школавоцце Насонава, Махніна, Пражко, Віктара, Лебедзева, Шмідта, Сіова, Бельбуева — ініцыятары стыханаўскага руху на заводзе, які даюць высокія якасціныя па прадукцыіныя працы.

Прадзвэнны стыханаўскія змаганні, суткі, пяцідзённы факрыяны вычарпальныя рэзервы, якія

маюцца на нашым працяржках, высуваюць дзесяткі новых стыханаўцаў з асяроддзя рабочых-ударнікаў, як Голянаў, Мухаў, Нікольскі.

Мы абавязваемся прыкласці ўсе намаганні, каб да тэрміну выканання плана года другой п'яцігодкі. Мы ставім задачу перад нашым заводам — не толькі выканаць, але і перавыканаць устапоўленыя планы.

Таварышы, я гаварыла аб дацягненых нашаму заводзе. Але ёсць у нас і вялікія недахопы. Дрэна тое, што ў нас няма школы. На заводзе 8.000 рабочых, хутка дабудуецца яшчэ 700 чалавек. Рабочыя ў большасці сямейныя. Ёсць асобныя сям'і, у якіх пяцера-шасцера дзяцей школьнага ўзросту. Калі 8.000 дзяцей у нас, а школы няма. Я буду праёсці сесію ЦВК БССР дапамагчы нам у гэтай справе.

Некалькі слоў аб абарончай рабоце. Калі я прыхацала з сесіі ЦВК ССР, дзе чула прамоў тав. Тухачэўскага, я правяла некалькі гутарак у школу. Зараз на заводзе ёсць 12 жанчын варажыцкіх стралкоў, — гэта не кажучы ўжо аб мужчынах. Ёсць і гурток Г.А. Гатаў работай кірую я.

Таварышы, яшчэ зусім нядаўна я была біаграмацманка. За тры месяцы я само біаграмацманска лічыдалася. Да мяне прымавалі настаўнікі школы.

Вярнуўшыся з VII усеагульнага з'езда саветаў, на якім яны выбралі ў члены ўрада, я ўступіла ў групу спачувачых і зараз сур'ёзна рыхтуюцца да ўступлення ў партыю.

Таварышы, ад імя ўсяго калектыва завода я даю абяшанне сесіі ЦВК БССР, што наш завод, які носіць імя таварыша Сталіна, будзе працаваць яшчэ лепш, будзе працаваць так, як вучыць і патрабуе ад нас партыя і таварыш Сталін.

Няхай жыве наш вялікі правод таварыш СТАЛІН! (Апладыменты).

Няхай жыве наша Чырвоная армія і яе жалезны нарком таварыш ВАРШЫЦАЎ! (Апладыменты).

Другое пасяджэнне сесіі пачалося з судавала аб народнагаспадарчым плане на 1936 год. Старшэўства тав. Чырвоная прадстаўляе слова старшыні Дзяржаўнай паловай камісіі БССР тав. Любавічу.

Тав. Любавіч ілюструе свой даклад арміі лічбамі, дыяграмамі, рооту валавой прадукцыі прымысловасці, сельскай гаспадаркі, калітаўкладанняў, разгортанне таварабароты і інш.

— Мы маем усе магчымасці для паспяховага выканання намочанага грандыёзнага плана. Патрабна толькі адно: арганізаваць працу так, каб выкарыстаць сапраўды тыя велізарныя срэды, якія мы ўкладваем у народную гаспадарку. Зараз наш пераможца ўсё больш разгортанні стыханаўскага руху, у тым, што мы працуем пад мудрым кіраўніцтвам нашай партыі і вялікага Сталіна.

У бурных апладысментах членаў сесіі, пакрыўшых апошнія словы тав. Любавіча, прагучалі шэрагі ўшэвэнасць у рэалізацыі намечанага плана, у паспяховым выкананні пастаўленых задач.

Пасля кароткага перапынку пасяджэнне аднаўляецца спрэчкамі на даклад тав. Галадзеда і Любавіча. Першым на трыбуну паліцаўца старшыня ўшэвэнасці райвыканкома тав. Лучына. Ён расказвае аб поспехах Ушэвэнасці прымяжанага раёна. Ураджайнасць значна павялічылася ў параўнанні з мінулымі гадамі. Рад калгасцаў (імя Сталіна, «Варажыцкі» і іншыя) знялі на 18—20 пэнтнераў зернавых з гектара. Раён выканаў план жывёлагадоўлі, лесавыя, мабілізацыі срэдаў.

— Наш раён, закатчыце прамоў тав. Лучына, азнаколіцца на стыху двух саветаў. Чырвоныя паліцаўцы прасілі мяне перадаць паспалдару краіны — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць яшчэ

на пасяджэнні пачаў тав. Шолнаў (директар завода імя Варажыцкага) звараз налічваецца 320 стыханаўцаў, 70 з іх даюць штодзённа не ніжэй 30 проц. нормы. Гэта з'яўляецца лепшай зарукай нашых поспехаў у барацьбе за план 1936 года.

Мы маем усе магчымасці, — задуляе тав. Шолкаў, — не толькі выканаць, але і значна перавыканаць план.

Усе выступленні ўдзельнікаў сесіі прасіянуці ўшэвэнасцю, што намечаныя планы на 1936 год будзе не толькі выкананы, але і перавыкананы. Магутная творчая ініцыятыва шырокіх мас працоўных, усё ўзрастаючы стыханаўскі рух гэтаму зарукай.

Старшыня арганітэта ЦВК па Палачай акрузе т. Свірыдаў гаворыць аб поспехах Палачай акругі. Акруга калектывавана на 92 проц. У бігунычым годзе, — гаворыць т. Свірыдаў, — мы ствямі задану дабіцца ўраджайнасці зер павых культур не менш 80 пулоў з гектара, бульбы — 150 пэнтнераў, яшчэ — 4 пэнтнеры. У паліцаўчому вясну мы пасеем 3.000 гектараў арававаных хлябоў. Зараз рыхтуем для гэтага 700 яраіцатараў.

У Палачай акрузе пачынае разгорванне прамысловаснае будаўніцтва. Мы пабудуем мелевую фабрыку, завод па рамоту сельгасмашынаў. У гэтым годзе будзем таксама тры школы, кінозатр.

Вяліка любіць калгаснікаў да нашай сацыялістычнай радзімы. У любы момант па закліку партыі і ўрада калгаснікі стаяць на ахову межаў Саюза Саюза ад напад ворага.

Аб гэтай бласкондай любі і адданасці пролетарскай радзіме, аб гатуўнасці гурдымі абараняць міруную працу, будаўніцтва бяскасавага сацыялістычнага грамадства гаворыць у сваіх выступленнях і т. Сэрдыч (нач. менскага гарнізона), і т. Пучыч (старшыня арганітэта ЦВК па Лепельскай акрузе), і т. Норнін (работніца вёскавай фабрыкі «КІМ») і іншыя.

На трыбуне акадэмік Шчарбакоў.

— Нама бурна растуць народныя гаспадары, гаворыць прамоўца, павіна грунтавацца на дагэтных перадавой навуцы. На прамысловыя навуковыя і навукова-даследчыя ўстанавы, у тым ліку і Акадэмію навуў Беларусі, не задулься паспяваюць за ростам краіны, за ростам народнай гаспадаркі. Мы павінны ўцягнуць у наву

радыну, што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, бо яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіцаў. Калі вораг адважыцца пасягнуць на нашы сваяцкія граніцы, працоўныя Ушэвэнасці гурдымі стаяць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы, нашых кастрычкіцкіх абавязанняў. (Апладыменты).

Чырвоныя паграінічкі, калі я ехаў на сесію, прасілі мяне перадаць гаспадару Беларускай Сацыялістычнай Саветскай Рэспублікі — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць рубяжы саветскай радзімы (апладыменты), што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, — яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіцаў. Калі вораг адважыцца пасягнуць на нашы сваяцкія граніцы, працоўныя Ушэвэнасці гурдымі стаяць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы, нашых кастрычкіцкіх абавязанняў. (Апладыменты).

Чырвоныя паграінічкі, калі я ехаў на сесію, прасілі мяне перадаць гаспадару Беларускай Сацыялістычнай Саветскай Рэспублікі — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць рубяжы саветскай радзімы (апладыменты), што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, — яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіцаў. Калі вораг адважыцца пасягнуць на нашы сваяцкія граніцы, працоўныя Ушэвэнасці гурдымі стаяць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы, нашых кастрычкіцкіх абавязанняў. (Апладыменты).

Чырвоныя паграінічкі, калі я ехаў на сесію, прасілі мяне перадаць гаспадару Беларускай Сацыялістычнай Саветскай Рэспублікі — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць рубяжы саветскай радзімы (апладыменты), што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, — яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіцаў. Калі вораг адважыцца пасягнуць на нашы сваяцкія граніцы, працоўныя Ушэвэнасці гурдымі стаяць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы, нашых кастрычкіцкіх абавязанняў. (Апладыменты).

Чырвоныя паграінічкі, калі я ехаў на сесію, прасілі мяне перадаць гаспадару Беларускай Сацыялістычнай Саветскай Рэспублікі — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць рубяжы саветскай радзімы (апладыменты), што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, — яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіцаў. Калі вораг адважыцца пасягнуць на нашы сваяцкія граніцы, працоўныя Ушэвэнасці гурдымі стаяць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы, нашых кастрычкіцкіх абавязанняў. (Апладыменты).

Прамова тав ЛУЧЫНЫ

(СТАРШЫНЯ УШАЦНАГА РВН)

Работы трэціх сесіі ЦВК БССР, праходзячы на фоне велізарных поспехаў і пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне. Гэтыя пераможныя знайшлі яркае адлюстраванне ў матэрыялах другой сесіі ЦВК ССР, у бліскучым дакладзе гэтаго ўрада ССР — тав. Молатэва.

На базе агучаных поспехаў будаўніцтва сацыялізма ў нашай краіне выканані і перавыканані народнагаспадарчы план БССР.

Гэтыя велізарныя поспехі можна каротка сфармуляваць словамі нашага правадыра таварыша Сталіна, што сацыялізм пераможна выкачкова і беспаваротна, сацыялістычны ўклад стаў безраднасцельна пануючыма ў ўсёй народнай гаспадарцы. Такі стапоўчы вынік у народнай гаспадарцы мы мелі ў нашым годзе другой п'яцігодкі — п'яцігодкі пабудовы бяскасавага сацыялістычнага грамадства. Паспехі БССР ёсць рэзультат мудрага кіраўніцтва нашага правадыра таварыша Сталіна.

План жывёлагадоўлі наш раён выканаў па буйнай рагатай жывёле на 104 проц., па свінях — 139 проц., па авечках — 100 проц., па закуцы паят — 158 проц. З поспехам выканалі план лесавыязкі. Выканані план мабілізацыі фінансавых срэдаў, хлябасаставак.

Гэтыя поспехі мы лічым недастатковымі ва ўмовах паграінічкіца раёна, да якога прад'яўляюцца цяпер велізарныя патрабаванні. У нашай практычнай рабоце ёсць і буйныя недахопы. Наш раён да гэтага часу не выканаў плана льнозатравак.

Недастаткова разгорнуты ў раёне стыханаўскі рух. Для ажыццяўлення задач, пастаўленых партыяй і ўрадам па ўзліку сельскай гаспадаркі, арганізацыяна-гаспадарчому ўзмацненню калгасцаў, мы правядзім зараз рад практычных мерапрыемстваў.

Мы запраектавалі на 1936 год ураджай па зернавых культурах 75 пулоў з гектара, па бульбе 900 пулоў, па льнозатравак 4 пэнтнеры. Барацьбу за такі ўраджай мы пачалі ўжо.

Мы набліжаемся да выканання задання па вывазцы торфу, якога ў нашым раёне ёсць у дастатковай колькасці. Тарфяныя масівы балот у раёне складаюць каля 10 тыс. гектараў. Сабрапа каля 100 тыс. пулоў, процантца на 40—50 вывезена тноў.

Правядзім работу па стварэнню іскрачых званіцаў. Такія званіцы ў

больш буйных калгасах ужо створаны. Намешлі вылучыць на кіруючую работу ў калгасах каля 100 жанчын. Правядзім курсы трактарыстаў на 50 чалавек аабіспечылі кожны калгас падручнікамі аграграмацкі, склалі план аграінічкіцкіх лекцыяў, а ў больш буйных калгасах стварылі аграінічкіцкія гурткі.

Зараз мы правядзім справаздачную кампанію саветаў.

Трэба адзначыць, што арганізацыя акруг значна палепшыла работу ў раёне. Мы адчуваем калгаснае, аператывнае кіраўніцтва з боку акруговых арганізацый і оргбюро ЦК і арганітэта ЦВК, і мы безумоўна ў бліжэйшай гадзі да дасягнем таго вытворчага, культурнага, эканамічнага эфекту, якога мы абавязаны дасягнуць у паграінічкіца раёне.

Наш раён знаходзіцца на стыху двух саветаў, на рубяжы сацыялістычнай Польшчы. Гэта абавязвае нас да яшчэ большага ўзмацнення рэвалюцыянайнай пільнасці, да яшчэ лепшай работы.

Чырвоныя паграінічкі, калі я ехаў на сесію, прасілі мяне перадаць гаспадару Беларускай Сацыялістычнай Саветскай Рэспублікі — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць рубяжы саветскай радзімы (апладыменты), што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, — яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіцаў. Калі вораг адважыцца пасягнуць на нашы сваяцкія граніцы, працоўныя Ушэвэнасці гурдымі стаяць на абарону нашай сацыялістычнай радзімы, нашых кастрычкіцкіх абавязанняў. (Апладыменты).

Чырвоныя паграінічкі, калі я ехаў на сесію, прасілі мяне перадаць гаспадару Беларускай Сацыялістычнай Саветскай Рэспублікі — сесіі ЦВК, што яны пільна ахоўваюць рубяжы саветскай радзімы (апладыменты), што ні адна капіталістычная радзіна не пралезе праз нашу граніцу, — яна будзе раздувана жалезнай пятай чырвоных паграінічкіца

Партыйнае будаўніцтва АБ ПРАТАКОЛАХ ПАРСХОДАУ

Тав. Суражыскі — сакратар парткома Менскага трамвайнага парку — вылучае на гэтую работу ў час правядзеньня партыйнага дакумента. Да гэтага ён працаваў начальнікам пеха на заводзе «Большевик».

Партыйную гаспадарку тав. Суражыскі застаў тут у самым халодным стане, і натуральна, што ён адрэагаваў на прызначэньне яго ў парадок. За гэты час сабе-то ўжо зроблена. Сабраны і падшыты пратаколы і падшыты партыйныя дакументы, падшыты членскія ўзносы.

Але далей не ўсё яшчэ зроблена ў гэтым напрамку.

Вос перад намі пратакол агіднага схода партгужы службы руху. На сходы абавязваецца паступаць выкананне члена партыйнага статута ВКП(б). Трэба думаць, што сходы прайшлі вельмі аднадушна. Было шмат добрых выступленняў. Відав, крытыкавалі членаў партыі за невыкананне некаторых пунктаў статута. Але паспрабуйце ўсталяваць гэта на пратакол, калі там толькі і зазначана, што:

«Побач з гэтым былі зазначаны ўсе пункты з статута ВКП(б) аб абавязках члена партыі і каротка абавязвалася кожнаму члену партыі і кандыдату партыі...»

Гэты пратакол адрэагаваў пасля схода быў перададзены ў партком, чытаўся сакратаром парткома і не выклікаў ніякіх заўваг з боку сакратара.

На паслядзённым парткоме 3 студзеня 1956 года вылучае а партыі Выганен Е. А., агульным лідэрам пралецкіх у партыю. Паставава з матэрыялаў вылучылі наступнае высноў: «Паставава парткоме ад 21 г. г. у першым аб характарыстыцы Выганені адзначылі. Што азначае гэтае ў першым аб характарыстыцы».

наўрад ці зразумоюць цяпер самі аўтары паставава.

Не зьяўляюцца партком глыбока ўкараненую прывычку штампаваць, не ўважліва ў сутнасць пытаньня. Вос прыклад. Партком вылучыў бригаду для правядзеньня работ шматгаражкі. Бригада правярала і дала вывады і пралавоны. Вывад № 1: «Рэагаванні на матэрыялы газеты поўнасьцю адсутнічалі, на прычыне чаго, што як гаспадарча, так і прафсаюзная арганізацыя не звярталі належнай увагі на матэрыялы газеты, а галоўнае — не асабіста вынасілі рэагаванні на матэрыялы сам рэдактар. Паставава № 2: «Зрабіць газету баявым арганізатарам мас на выкананне плана. Узняць крытыку і самактыўку на належную вышыню».

Такім чынам а вывады № 1 мы даведзілі, што рэагаванне адсутнічае на прычыне чаго, што не разумеюць. Яна і зразумела. Паставава № 2 — «практычна» пралавоны рэдактара, які не ўважліва вынасілі рэагаванні. А партком, заслухаўшы бригаду, паставава: вывады і пралавоны абрыдакі сапраўды. Чым не класічны штамп!

У пратакол № 17 агіднага схода партгужы адно выключнае зазначана так: «Поспехі і тэражысто генеральнай лініі нашай партыі ў справе індустрыялізацыі і калектывізацыі краіны разбілі наголаву малаверу, супраціўляўся на працягу ўсёй гісторыі нашай партыі і якія дакапіліся да гучнага забойства лешага саратніка таварыша Сталіна — тав. Кірава». Выходзіць, што падлая забойца Сергее Міронавіча Кірава проста малавер, а не заклікаў контррэвалюцыянеру? Грубае палітычнае памылка. А яе праптампавалі, астатні без рэагаванні.

ПУШАНСКАЯ.

СТАНОВІШЧА АМАЛЬ НЕ ЗМЯНІЛАСЯ

ЖЫТКАВІЧЫ (Нар. «Звязды»). У снежні 1955 года бюро ЦК ЦК(б) вынасіла пастававу «Аб становішчы прапагандацкай работы ў партгужы і партгужы Калінінскага і Жыткавіцкага раёнаў». Прайшло два месяцы, а становішча прапагандацкай работы ў раёне амаль не змянілася.

Пасля пастававы бюро ЦК райком партыі перабулаваў сетку партыйных школ і гурткоў. Раней камуністы-адапціны, незалежна ад іх палітычнай падрыхтоўкі, займаліся разам у адной школе, арганізаванай у сельсавеце. Зараз для вясковых камуністаў-адапцінаў арганізаваны дае кандацкія школы і адзін гурток па вывучэнню гісторыі партыі ў раёне. Заняткі праводзіцца два разы ў месяц а адрывам камуністаў ад вытворчасці.

Рэарганізацыя праведзена, безумоўна, правільна. Але бяда ў тым, што райком партыі мала што зрабіў, каб забяспечыць бесперабойную работу школ і гурткоў. У выніку заняткі часта арышоўца то з-за няўкты кіраўнікоў, то з-за адсутнасці.

Некалькі характэрных прыкладаў. Кіраўнік гуртка гісторыі партыі, член бюро райкома тав. Дзяніш за паўтара месяца пры-

шоў на заняткі толькі адзін раз, ды сам і не займаўся, а толькі прысутнічаў. Заняткі праводзіў загадчык партгужы Дзяніш. У кандацкай школе камуністаў-адапцінаў павіна займацца 13 чал. Наведвае рэгулярна заняткі толькі 6. Камуністка Брацкоўская і спачувачыня Акуліч, Страж, Чорнагалова, Белавен, Гучалаў яшчэ ні разу на занятках не былі. Кіраўнік школы тав. Ястрэмскі кожны раз паведамляе аб гэтым культпрапа райкома тав. Дзяніш, але апошні так і не папківаўся, чаму яны не наведваюць.

Для арганізацыі вучобы прапагандацкай не зроблена амаль нічога. Семнар прапагандацкай пры партгужы не арганізаван. У канцы снежня 1955 года бюро райкома вынасіла пастававу аб арганізацыі лекцыяў для прапагандацкай. Намечана было правесці 6 лекцыяў. Прайшло ўжо больш месяца, але ні адной лекцыі яшчэ не адбылося. Не выканана і ўказанне ЦК аб іштоленым вырощванні новых кадраў прапагандацкай. Фармальна група з больш падрыхтаваных і раскрутых таварышч падабрана, заведвальна бюро райкома, але спецыяльных заняткаў не праводзілі. Р. ФАЛОУ, В. СУХОЦІН.

СТАХАНАУСКІМ МЕТАДАМІ БУДАВАЎ ШКОЛЫ У ВІЦЕБСКУ МАРУДЗЯЦЬ

ВІЦЕБСК (Нар. «Звязды»). Вялікі зямельны ўчастак старанна агароджан сучасным, толькі што адбудаваным, перанам. Правы бок пляца заняты дапаможнымі часовымі будынкамі. Сюды падляжаюць падвоўз з ваннай, цэментна і шпым будаўнічымі матэрыяламі. Крыху далей размешчаны ярус з каменем і пясчым, і тут-жа дае глыбокія вапняны ямы. Абстаўляюцца сталавова для рабочых пабудоваў.

Такую-ж прыкладна карціну ўяўляюць сабою і астатнія тры пляцы, размешчаныя ў розных канцах горада. І жніўня на гэтых пляцах, згодна ўрадавага задання, павіны быць красавіца па 4 сталінінскія школы, а іх 2 чатырохкласныя, і аднапавярховыя і 1 двухпавярховыя.

Аднак, ужо зараз прыкладна сутыкацца з рэаліямі труднаснай і тормазаў і работа. Каменна адкаваны 2.000 кубаметраў, а якіх 500 кубаметраў ужо вывезена на ўчасткі і 500 кубаметраў падрыхтавана да вывазі. Астатнія 1.000 кубаметраў закуплена на Украіне і іх прыбываць заважы толькі ў лютым. Гэта атрымае спецавосовы вывазку фундаментаў.

Яшчэ горш абстаіць справа з калгаснікаў сабралі восем цэнтнераў курнага памёту і чатыры цэнтнеры помелу. Калгаснік Жуковіч Аляксей сабраў па мястэчку Зямбіна 14 цэнтнераў курнага памёту.

Каваль Зарэмба вынаў сваю дзённую норму на 350 проц.

Вечарам на агідным сходы былі падвешаны вынікі стыханаву-скага дня. Лепшыя ўдзельнікі праміраваны. Калгас рыхтуецца да правядзення стыханаву-скага дэкада.

28 студзеня стыханаву-скага дні былі праведзены ў калгасе «Чырвоная Судоль», Жыткаўскага сельсавета, і «Рой», Мятэжскага сельсавета. Заданы па вывазы гною, лесу, торфу і шп.

Рабіная аграагатацкая кафедральная ў лэй прымаў улаз старшні ўсіх калгасаў, паставава пралецкі ў раёне калгасную

стаханаву-скую дэкаду з 5 па 15 лютага. Ва ўсіх калгасах зараз ідзе падрыхтоўка да стыханаву-скага дэкада.

І. ЛІСОУСКІ.

ЧАШНІКІ. Стыханаву-скі дзень, праведзены ў калгасе «І май» добрыя вынікі. Раней калгас за дзень пераважыў на папярочную фабрыку «Чырвоная зорна» а торфавада па 30—35 тон торфу. За гэты дзень было вывезена 103 тоны. Найлепшыя паказальнікі па вывазы далі калгаснікі Залескі Сямён і Сафонаў Фёдар. На вывазы гною адзначыліся калгаснікі Александровіч Ірына. Замест 16 вазаў па норме яна вывазала на прымацаваным да яе калі 48 вазаў.

КАЗЛОУ.

МОЛАДЗЬ РВЕ З ФАШЫЗМАМ

У Віліні — сэрцы Заходняй Беларусі — на працягу пяці дзён у аргументова судзе шую праёе адзінаццатых моладзых італіянцаў, аўстралійцаў і студэнтаў Віленскага ўніверсітэцкага дэпартаменту. Сярод абвінавачаных — сем палякаў, два беларусы і адзін яўрэй.

Гэты праёе разьехае гучным вядомым ва ўсёй польскай пресе. Звычайна буржуазныя друк ідуць на лепшае абыходзіць маўчаннем працыя аб камунізме, або прывячае ім толькі карэпненькія асабістыя ў рубрыцы «адарэнаў». Чым-жа тутымчым такі шырокі рэдукт? Німа-ж вядомага дзя, калі-б фашысцкі суды ў Польшчы, у прыгнечанай Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне не аяносілі рабочым, сялянам, працоўным інтэлігентам шматгалова ватарыяны прыгвароў.

На гэты раз на лаўцы паасудных, на якой звычайна сядзяць пралецтары — беларускія, польскія, яўрэйскія рабочыя і сяляне, — апынулася моладзь, якая ішчэ наядна была ў арбіце ўплыву фашыстаў.

Абвінавачаны Ендрыкоўскі, магістр права, малады вучоны, у свой час быў менавіта створнай польскім урадам арганізацыя «Легіёна млодых» у Віліні. Іншыя абвінавачаныя таксама былі актывістамі ў фашысцкіх арганізацыяных моладзі.

«Цвет моладзі. Гэты выраз мы можам ўмыць безгварачна ў адносінах значнай часткі абвінавачаных, бо сапраўды, у

іх расчараванне ў цяперашняй сумнай польскай сапраўднаснаі.

Аб гэтым гаворыць паказанні абвінавачаным Муты Дзяніш, аб якой нават рэакцыяныя відэская газета «Слово» (орган збурэўшчыцкай Заходняй Беларусі) піша, што яна іманіруе сваёй мужнасцю і самааданасці расказвае, што ў 1928 годзе, у час майскага пераароту, ён, як і многія іншыя, верыў, што Пільсудскі прынясе а сабой «Народную Польшчу». Потым, будучы ў ўніверсітэце, ён уступіў у «Легіён млодых», ён верыў іх словам аб «бараньне а капіталізмам». Але неўзабаве аднак ён пераваў а ларгерам Пільсудскага. Ён пераканаўся, што не яны аяносілі яго мары аб народнай Польшчы.

Ірына Дзяніш, вышуконна медыцынскага факультэта, гаворыць на судзе: яе зліваў той факт, што сотні ўрачоў не маюць работы, у той час як расце смяротнасць, памыраюцца эпідэмія хваробы сарод насельніцтва.

«Праісе адзінаццаты ў Віліні з'яўляюцца адным з доказаў таго, што нават та моладзь, якая працягу дугата часу была вучуча ялам нацыяналізма і вядуча-аказанна паліцізма, пачынае вызвацца з-пад варажых адзінаццатых сары, становіцца на пазыі абароны працэпнечых варажых беларускіх і заходнеўкраінскіх народных мас, адыграе фашысцкую «творую рас».

Доктар Генрых Дзямбінін, сведна абароны, раней правадзіў пільсудскаўскія моладзі ў Віліні, які адзін час прававаў пры-

ПАВЕДАМЛЕННЕ ШТАБА АСОБАЙ ЧЫРВОНАСЦЯЖНОЙ ДАЛЁКА-УСХОДНЯЙ АРМІІ (ОКДВА)

ХАБАРСК, 2 лютага. (БЕЛТА). Штаб ОКДВА перадаў каардынату ТАСС у Хабаровску наступнае паведамленне:

«Сёння намі атрыманы весткі аб тым, што штаб японскай квантунскай арміі апынуўся ў камунісцкай, у якім ён сфармаваў 1) нібыта паўстанне і пераход на савецкую тэрыторыю пагранічнай роты 65 пяхотнага палка Манчжоу-Го выкліканы «савецкім падбурваннем»; 2) нібыта сутычкі каля паўднёвага раёна Манчжоу-Го выкліканы «савецкім падбурваннем»; 3) нібыта сутычкі каля паўднёвага раёна Манчжоу-Го выкліканы «савецкім падбурваннем».

Аб пабудове сталінінскіх школ віцебскі гарком партыі вынае спецыяльным рашэннем. Аднак гарана і віцебскі аддзел Белкомунбудтреста яшчэ не прынялі ўсіх неабходных мер, якія павіны забяспечыць пабудову школ ва ўстаноўлены ўрадам тэрмін.

Сталінінскія школы павіны будавацца стыханаву-скамі метадамі. Яны павіны быць забяспечаны найлепшымі механізмамі ў дастатковай колькасці. Прты найвышэйшай якасці работа школы павіны быць гатовы да тэрміну — 1 жніўня 1936 года.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

СТАХАНАУСКІЯ ДНІ ў КАЛГАСАХ БССР

БАРЫСАУШЧЫНА РЫХТУЕЦА ДА СТАХАНАУСКАЙ ДЭКАДЫ

калгаснікаў сабралі восем цэнтнераў курнага памёту і чатыры цэнтнеры помелу. Калгаснік Жуковіч Аляксей сабраў па мястэчку Зямбіна 14 цэнтнераў курнага памёту.

Каваль Зарэмба вынаў сваю дзённую норму на 350 проц.

Вечарам на агідным сходы былі падвешаны вынікі стыханаву-скага дня. Лепшыя ўдзельнікі праміраваны. Калгас рыхтуецца да правядзення стыханаву-скага дэкада.

28 студзеня стыханаву-скага дні былі праведзены ў калгасе «Чырвоная Судоль», Жыткаўскага сельсавета, і «Рой», Мятэжскага сельсавета. Заданы па вывазы гною, лесу, торфу і шп.

Рабіная аграагатацкая кафедральная ў лэй прымаў улаз старшні ўсіх калгасаў, паставава пралецкі ў раёне калгасную

Інцыда, амаль не меўша да Кастрычніцкай рэвалюцыі кіт на роднай мове, зараз мае добра абсталяваную школу з выкладаннем на роднай мове, свай татр, сёню нацыянальную літаратуру. Толькі за тры апошнія гады на якуцкай мове выдана 420 тысяч падручнікаў для пачатковай і сярэдняй школ.

НА ЗДЫМКУ: якут, слухач вышэйшых курсоў савецкага будаўніцтва пры ЦК РСФСР тав. І. Е. Вінакурэў праглядае са сваім сынам Ілюшай (злева) і пляменнікам Мератам новыя падручнікі, выданыя Бучпедсдадзештвам на якуцкай мове.

стаханаву-скую дэкаду з 5 па 15 лютага. Ва ўсіх калгасах зараз ідзе падрыхтоўка да стыханаву-скага дэкада.

І. ЛІСОУСКІ.

ЧАШНІКІ. Стыханаву-скі дзень, праведзены ў калгасе «І май» добрыя вынікі. Раней калгас за дзень пераважыў на папярочную фабрыку «Чырвоная зорна» а торфавада па 30—35 тон торфу. За гэты дзень было вывезена 103 тоны. Найлепшыя паказальнікі па вывазы далі калгаснікі Залескі Сямён і Сафонаў Фёдар. На вывазы гною адзначыліся калгаснікі Александровіч Ірына. Замест 16 вазаў па норме яна вывазала на прымацаваным да яе калі 48 вазаў.

КАЗЛОУ.

ГРАНДЫЁЗНЫ ТУНЭЛЬ ПАР ДОН

РАСТОЎ-ДОН, 1 лютага. (БЕЛТА). Закончана разпрацоўка эканамічных праектаў будаўніцтва ў Растове грандыёзнага тунэля пад ракой Дон, прызначанага для аўтамабільнага, гужавога, пешаходнага і трамвайнага руху. Аўтар праекту — інжынер Павалеў.

Усе паасудныя польскай нацыянальнаснаі, Віндыкоўскі, Дзяніш, Петрусьвіч і іншы) былі вызвалены, асаўданы і былі лігавеш Дружэ — на 5 год, беларусы Смоль і Яўрэй Нішчы — на 3 гады турмы кожны.

Апраўдачым прыгвароў для паасудных-палякаў фашызм які бы падраваўца гэту моладзь, прабуючы яе «выратаваць ад рэвалюцыянальнай заразы». Асуджаным-жа «нароўнаў» польскі фашызм хоча ўнесці раскол у радзі моладзі, хоча разарваць маніфесты інтэрнацыянальных умі сумнаснай бараньні.

Якім-б лісінымі ні былі манеўры суда, які-б ні хаваў польскі фашызм свае воўчыя клыкі, беспарачна адно: сацыяльнае база фашызма ў Заходняй Беларусі аяносіла, аяносіла нават сярод «наіваўдн» да гэтага часу польскі моладзі аспрадына сабаў.

Фашызм працягвае і павінен працягнуць у барацьбе за гэту частку моладзі. Гэта моладзь усё часцей адывае на сваім уласным лёсе, да чаго прывяў ё фашызм. Абы-жа яна і «квэцінны» моладзі пры павананні Гітлера і Мусаліні і параўноўвае іх а велізарнымі поспехамі савецкай моладзі і працоўных мас у СССР.

Працоўная моладзь Польшчы і Заходняй Беларусі рве з фашызмам, аднае свае сілы і энэргію ў варажым фроне ўсіх аяносіла варажых і становіцца на бок варажых працэпнечых, разумеючы, што толькі рабочы клас, над кіраўніцтвам да гэтага часу варажых усіх аяносіла варажых фашысцкага варагавата.

Бр. МІРСКІ.

Грандыёзны тунэль пад р. Дон

РАСТОЎ-ДОН, 1 лютага. (БЕЛТА). Закончана разпрацоўка эканамічных праектаў будаўніцтва ў Растове грандыёзнага тунэля пад ракой Дон, прызначанага для аўтамабільнага, гужавога, пешаходнага і трамвайнага руху. Аўтар праекту — інжынер Павалеў.

Усе паасудныя польскай нацыянальнаснаі, Віндыкоўскі, Дзяніш, Петрусьвіч і іншы) былі вызвалены, асаўданы і былі лігавеш Дружэ — на 5 год, беларусы Смоль і Яўрэй Нішчы — на 3 гады турмы кожны.

Апраўдачым прыгвароў для паасудных-палякаў фашызм які бы падраваўца гэту моладзь, прабуючы яе «выратаваць ад рэвалюцыянальнай заразы». Асуджаным-жа «нароўнаў» польскі фашызм хоча ўнесці раскол у радзі моладзі, хоча разарваць маніфесты інтэрнацыянальных умі сумнаснай бараньні.

Якім-б лісінымі ні былі манеўры суда, які-б ні хаваў польскі фашызм свае воўчыя клыкі, беспарачна адно: сацыяльнае база фашызма ў Заходняй Беларусі аяносіла, аяносіла нават сярод «наіваўдн» да гэтага часу польскі моладзі аспрадына сабаў.

Фашызм працягвае і павінен працягнуць у барацьбе за гэту частку моладзі. Гэта моладзь усё часцей адывае на сваім уласным лёсе, да чаго прывяў ё фашызм. Абы-жа яна і «квэцінны» моладзі пры павананні Гітлера і Мусаліні і параўноўвае іх а велізарнымі поспехамі савецкай моладзі і працоўных мас у СССР.

Працоўная моладзь Польшчы і Заходняй Беларусі рве з фашызмам, аднае свае сілы і энэргію ў варажым фроне ўсіх аяносіла варажых і становіцца на бок варажых працэпнечых, разумеючы, што толькі рабочы клас, над кіраўніцтвам да гэтага часу варажых усіх аяносіла варажых фашысцкага варагавата.

Бр. МІРСКІ.

СЛОВА ЗА ЦІСЬБ

(ПІСЬМО АДПАЧЫВАЮЧЫХ)

У цэнтрынальным доме адпачынку імя І. І. Ліпена (Ждановіч) адпачываюць лепшыя людзі нашай рэспублікі — стэханавыя фабрыкі і заводы, калгаснікі.

Але дом адпачынку працуе чэльна: дрэна, брудна, адпачываючыя не пракажваюць санітарную і нават не ўсе бываюць на медыцынскім аглядае. Бяжана млышча нахаты і на працягу двух тыдняў не змяняецца.

Не лепш у кухні сталовай Лыжкі пакрыты ржаўчынай, ежа стандартная — боршч з таматаў, калеты і кампот.

У часе абеда ў сталовай шумна. Бываюць выпадкі гіяства.

Культгаспадарствам ахопленыя малая група моладзі, пераважна частка адпачываючых прадастаўлена сама сабе. Дырэктар дома не бывае сярод адпачываючых, не турбуецца і імя, па-напавячальску адносіцца да працавой, занесеных у кнігу ўраджайнаў.

Асаенан, Лайковіч, Ілюшэна, Казлоўская, Астроўскі, Фёдрыч, Юшэвіч, Русінаў, Лысаноскі, Гурывіч, Ануфараў.

АБ АГРАНОМАХ

НЕ КЛАПОЦЬЦА

(ПІСЬМО СЛУЖАЧАГА)

Аграномы Клімавічэй МТС Майсеева, Казкоў, Трашкова, Гібіна, Пракудзіна на працягу пяці месяцаў не атрымлівалі заробачнай платы. Супрацоўнікі бухгалтерый МТС ужо атрымалі пенсію за палову студзеня, а аграномы абшчарыць выплаціць толькі за ліпень 1935 года.

Апрача таго, дырэктары не выдаюць для аграномаў коней, і аграномы ў аддаленых калгаснах вымушаны хадзіць пеша на 18—20 кілометраў.

Л. СНЯЖКО.

ЯШЧЭ НЕ УСЕ ЗРОБЛЕНА

(ПІСЬМО РАБОЧАГА)

Наша брыгада на пабудове яўрэйскага тэатра сістэматычна перавыконвае план на 240—260 процантаў. Але мы магі-б дабіцца вышэй, каб не тая неадходна, які пераключыць нам у працу. Там, напрыклад, нарэшце вельмі часта даюцца тэды, калі работа ўжо закончана. Або: адна і тая-ж брыгада адна дзень пільна пільна, другі — пільнае стоіць, а на трэці яшчэ што-небудзь робіць. Такія неадпаведнасці работы зніжае прадукцыйнасць працы.

На пабудове не выпускаюцца на сценныя газеты. Тэхнобы таксама няма.

КАНАВАЛЬЧУК.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПА ЎРАДЖАЙНАСЦІ

Прамова тав. СТРАЛЕЦКАГА

(АГРАНОМ-МЕЛІЯРАТАР АРШАНСКАГА РАЕНА)

Таварышы! Дазвольце перадаць шчырае прывітанне ад калгаснікаў, калгасніц Аршаншчыны ваякімаў настаўніку і працадору таварышу Сталіну. (Доўгія апладысменты).

Ад імя агратэхнічнага персанала і ўсіх зямельных работнікаў, а таксама ад лепшых людзей Аршанскага раёна перадаю шчырае прывітанне Усебеларускай нарадзе майстроў высокага ўраджая. (Апладысменты).

Таварыш Сталін паставіў перад намі задачу ў бліжэйшыя 3—4 гады паць ураджаў 7—8 мільярадаў пудоў ярна. Задача надзвычайна адказная і ганаровая.

Лепшыя калгаснікі, брыгадзіры і старшыні калгасоў — уздзянікі нашай ўраджайнасці, не турбуюцца і імя, па-напавячальску адносіцца да працавой, занесеных у кнігу ўраджайнаў.

Я некалькі спыніўся на пытанні, якое такома будзе мець надзвычайна вялікае значэнне ў нашым павышэнні ўраджайнасці ў бліжэйшыя гады. Гэта яшчэ досыць новае пытанне, на якое неадпаведна зварнуцца ўвага калгаснікаў, асабліва ў раёнах з вялікай вільготнасцю. Вялікая плошча як зяравых, таксама і яравых пасеваў сістэматычна з года ў год вымакае. У нас па БССР у сярэднім 20—25 проц. пасеваў плошчы сістэматычна вымакаюць. У прыгатаванні, па Аршанскаму раёну ў раёне калгасоў вымакі дасягаюць 40—45 проц.

У нашым выпадку справа мелі-арані нашай зямлі з'яўляецца надзвычайна важным фактарам у раёне барацьбы за ўраджайнасць, у таліне барацьбы за 7—8 мільярадаў пудоў ярна. Напрыклад, калгас «Пролетарыі». Шпіцлаўская сельсавету, арабуй асушчы мініялейнай глыбы. Гэта даю магчымасць пусціць трактары. Паніжаныя участкі поля трактар не аб'язджае. На зямлі данага калгаса былі ахоплены ўсе працы работы ўсімі відамі машын, якіх ёсць у МТС.

Асушка глебы даю магчымасць праводзіць пасевы яравых культур у сільныя тэрміны, пазавішча ад вымакае, атрымаць высокі ўраджай. Калгаснікі арцелі «Пролетарыі» ужо ў мінулым годзе атрымалі на працягу года 3 кілаграмы яравых, 10 кілаграмаў бульбы, 50 кап. грашчына. Калгас гэта атрымаў дзякуючы таму, што ён асушыў і асушыў глебу, што ён падрыхтаваў глебу для работы трактару і сільнаўзбудаваных машын.

У гэтым годзе зроблена значная работа па Аршанскаму раёну. Мы там маем такі калгас, які працуе 40 кілометраў канцаў з ахопам да 1.000 гектараў забалочаных зямель.

У гэтым годзе мы асушылі трактарам з пабудаваным многа канавальнікамі каля 1.000 гектараў.

Ім мы гэта работу арганізавалі. 1933 год быў надзвычайна багаты на вільгаці, і мы перажылі.

ліс, што ў Аршанскаму раёне пельга праводзіць рачіную асушку ў сільныя тэрміны без з'яўлення паварховай валы з поля. Мы ў 1933 годзе правалі асушку па плошчы каля 800 гектараў выключна сіламі калгаснікаў і калгасніц, і ў гэтым годзе паўстаўла пытанне, ці пельга гэта работу пераключыць на машыны. Я склаў маленькі чарчэц і на гэтым з'яўленні ў 1934 годзе быў зроблен канавальнік. У 1935 годзе мною быў арганізаван атрал з трактара «ЧТЗ» і канавальнікаў, якім мы правалі асушку па плошчы 2.300 гектараў забалочаных мініялейных зямель.

Прадукцыйнасць гэтай машыны — 5—6 кілометраў у дзень, што з'яўляецца 400—500 грабарскіх дзён. Канава атрымаецца зусім закінчаная і не патрабуе дорабач унушчу. Апрача гэтай работы мы канавальнікамі зрабілі асушку 200 гектараў па абсалютна зяравых, забалочаных і тэрфінітных глебах. Работа канавальнікамі камісія НКЗВ алобрана. І зараз мой канавальнік перададзі заводу імя Варашылава ў сярэнюю вытворчасць.

Аршанскі раён з поспехам выканае ўзятая абавязкі па павышэнні ўраджая ў 1936 годзе: зяравых — 15 процантаў, ільносеева — 4 процантаў і бульбы — 150 процантаў. Паше ўжо ішоў торф, попельна, а дзе няма торфу, колькасна гною павышэнні за кошт лянога попельна — іст, ляно перагой і т. д. Найлепш скаржастам мініялейных ўгнаенні, якія будуць завезены ў Аршанскі раён.

І прымаю вышкі старшыні калгаса «Чырвоны берэг» тав. Багуза і даю абшчарнае дапамагчы атрымаць калгасу «Чырвоны берэг» у 1936 годзе разорны ўраджай не ніжэй, як 27 процантаў па асушцы і зяру, па пшаніцы і ячменю — 30 процантаў, па бульбе — 2.000 пудоў. (Апладысменты).

Няхай жыве наш любімы працадур таварыш Сталін!

Няхай жыве орданасная Беларуска ССР і ўсе славянскія ўрады тт. Гікало, Галадзеву і Чарвякоў. (Бурныя апладысменты).

Прамова тав. БЕЛЕНЬКАГА

(СТАРШЫНЯ ІНТЭРНАЦЫОНАЛЬНАГА КАЛГАСА «КОЛАС», МАГІЛЕўСКАГА РАЕНА)

Таварышы! Я думаю, што нам усім зразумела, што ЦК КП(б)Б і ўрад БССР склікалі гэту нараду для таго, каб на аснове абмену вопытам сваёй работы наменіць шляхі, які нам у гэтым годзе крута ўздыць ураджайнасць нашых сацыялістычных палёў.

Магілеўскі раён па ўраджайнасці знаходзіцца не ў ліку перадавых, а, як кажуць, «у сярэдзіне». Гэта, вядома, для Магілеўскага раёна не добра. Наш раён мае ўсе магчымасці быць у рыхах перадавых раёнаў нашай орданаснай рэспублікі. У раёне вельмі машынарактарная станцыя, а к влічце намятаюцца арганізацыя другой МТС. Раён атрымаў камбайны. У нашым раёне шмат фабрык і заводаў і вялікая пролетарская працоўная. Наш раён павінен быць у рыхах перадавых раёнаў, і вышкі Аршанскага раёна на сацыялістычнае спаборніцтва на павышэнні ўраджайнасці мы прымаем. Упэўнен, што мы не падкажам.

Дазвольце мне раскажаць аб нашым калгасе. Наш калгас арганізаваны ў 1928 годзе з аўрыскай мескацкавай бэндыты. Класавыя ворагі змяліся з нас і нашага калгаса. Траіццаць адкрыты, што ў нашым калгасе спалучаю сабраліся людзі, якія не ўмелі ў той час нават ваяна запусціць. Наш калгас атрымаў ад дзяржавы 160.000 рублёў крэдыту і пачаў працаваць, ведучы раскарчоўку і асавае новых зямель. Зараз наш калгас стаў інтэрнацыянальным: у калгасе працуюць яўрэі, беларусы, палікі, літоўцы і інш.

У сучасны момант мы маем 370 гектараў пашы, а злік 32 гектары саду, пасаджаннага нам. Ад саду мы ў гэтым годзе атрымалі надрэзны ўраджай фруктаў. Мы маем 62 гектары заліўнага лугу. 170 гадоў рагатай жывёлы, коней рабочых з малодняком 56 гадоў. Калгас поўнасна электрыфікаваны, электрыфікаваны ўсе гаспадарчыя пабудовы, скотныя двары, квартыры калгаснікаў. Маляцьба ўся праведзена пры дапамозе электрычнасці. Калгас абслугоўваецца МТС. Але пры ўнартай рабоце, пад кіраўніцтвам райкома партыі і МТС, мы з поспехам працуем па шляху, узанамаму таварышам Сталіну, да большыя ўраджая калгасу і змажанага жыцця калгаснікаў.

Нам пабудавана 18 дамоў, два гумны, добры кароўнік на 100 галаў, пільніцы, ліквідавалі бескароўнасць.

Гэта ўсё дасягнута на аснове аакціўнага леныска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

У гэтым годзе мы дабіліся ўраджая: пшаніцы — 14 процантаў з гектара, аўса і ячменю — 13,5 процантаў, бульбы — 1.000 пудоў.

Па асобных участках мы атрыма-лі значна большы ўраджай. 8 5 гектараў бульбы мы атрымалі па 2.500 пудоў з гектара.

За шэсць кілометраў ад нашага калгаса ёсць торфазавод. У гэтым годзе з гэтага заводу мы рыхалі вывезці 600 тон торфу. На 20 студзеня мы ўжо вывезлі 225 тон. Торф увесь прапусцім праз скотны двор. Уся зямля ў нас узята пад зябліва. Калгас узяў на себе абавязальства на адным участку з 15 гектараў зяньне не менш 3.000 пудоў бульбы з гектара. На гэты ўчастак будзем класці па 8.000 пудоў гною з торфам на 3.000 гектар. Апрача таго на 22 процанты азіястага ўгнаення. Пашалю бульбы будзем рабіць пад маркер, на кожны гектар будзе пасаджана 40 тысяч зяньняў. Мы прыкум а кожнага кораня атрымаць не менш і кілограма 250 грамаў бульбы. Кожны корч пельга першай апрацоўкі, калі бульба пачне узыходзіць, будзем ліквідаваць. Для догляду гэтай бульбы будзе вылучаны спецыя-

Прамова тав. РЭУТОВІЧА

(БРЫГАДЗІР ПЕРШАЙ БРЫГАДЫ КАЛГАСА «ІНТЭРНАЦЫОНАЛЬ», УДЗЕНСКАГА РАЕНА)

Па даручэнні калгаснікаў Удзёнскага раёна, які знаходзіцца на рубяжы з калгасістычным Захалам, перадаю мудраму працадору працоўных народаў усёго свету таварышу Сталіну гарачае калгаснае прывітанне. (Працяжныя апладысменты). Палжае прывітанне ЦК КП(б)Б і орданаснаму тав. Гікало. (Апладысменты). СНК БССР, тав. Галадзеву, Чарвякоў і вам, майотрам высокага ўраджая калгасных палёў. (Апладысменты). Наш калгас арганізаваны ў 1929 годзе і аднае чатыры нацыянальнасці — беларусоў, палікаў, яўрэяў і татар.

Цяпер у калгасе 56 гаспадарак. У першы гады існавання нашага калгаса ён лічыўся адсталым пад Удзёнскаму раёну.

Пасля першага а'езда калгаснікаў-ударнікаў мы ўзялі на себе абавязальства стаць перадавым ў раёне.

Яшчэ ў 1934 годзе мы мелі вельмі нізкі ўраджай. Мы атрымалі зяравых не больш 6—7 процантаў з гектара. А ў 1935 годзе наш калгас дабіўся некаторага паліпавення ўраджайнасці, па асу ў сярэднім 11 процантаў, а ў майб брыгадзе з 12 гектараў на 22 процанты, ачменю на калгасу 17 процанты, а па майб брыгадзе з 5 гектараў па 20 процанты; бульбы мы ніколі больш не атрымлівалі як 100—110 процантаў з гектара, а ў 1935 годзе мы атрымалі з гектара на калгасе 150 процантаў з гектара, а ў майб брыгадзе 8 гектараў далі ўраджай па 180 процантаў.

Ім мы дабіліся такога ўраджая? Атрымаўшы план пасеву па брыгадзе, я заняўся ачысткай пасевна. Насенне зяравых культур мы працуюці два разы праз «Трумоў» і адліні раз праз тры. Кожны дасяць лён і асабіста працараў станюшчэ пасевна. Адначасова рыхтаваўся інвентар і

цягавая сіла. По толькі майб брыгада, але і ўвесь калгас падрыхтаваўся да веснавой пасевнай кампаніі 1935 года значна лепш, чым у мінулыя гады.

У нашым калгасе вельмі дэтална прапрацавалі паставу сезона-нага ўрада і ЦК ВКП(б) аб уздыме ўраджайнасці аб арганізацыі на-гаспадарчым умапаванні калгасу пачорнаемай паласы, ука-завілаў працадору народаў таварыша Сталіна аб павышэнні ўраджайнасці. Наш калгас узяў на себе абавязальства дабіцца ў 1936 годзе ўраджая па зяру 16 процантаў, аўса — 25 процантаў, ачменю — 20 процантаў, бульбы — 300 процантаў з гектара.

Наша дэлегацыя па ўсіх гэтых паказальніках вышкілае не сацыялістычна калгасу Пухавіцкага раёна.

І я ўсе калгаснікі ўпэўнены, што гэту задачу мы выканаем з гошарам.

Няхай жыве наша камуністычная партыя і наш вялікі працадур таварыш Сталін! (Апладысменты).

Прамова тав. СВІРСКАГА

(НАВУКОВЫ РАБОТНИК БЕЛАРУСКАЯ ДАСЛЕДЧАЯ СТАНЦІЯ ПАЛІВАНА)

Таварышы! Дазвольце ад імя вядзючых рабочых і навукоўчых работнікаў Беларускай даследчай станцыі палівавана вітаць вас, вядзючых высокага ўраджая. (Апладысменты).

Таварышы, калектыў нашай даследчай станцыі працуе разам з вамі над павышэннем ураджайнасці калгасных і саўгасных палёў. Мы працуем над выяўленнем новых гаўнікаў зяравых культур, бульбы і бабовых культур.

Наша станцыя існуе не так даўно, але мы ўжо маем новыя гаўнікі азійнай пшаніцы, якія вельмі добра змуоць, якія не бяжыць вымакаючы і даюць значна большы ўраджай, чым маскоўская пшаніца, аб якой тут гаварылі. У нас ёсць вельмі ўраджайныя гаўнікі гароху, у нас ёсць безалкалоідны лубін, які мы распусьцюжваем у саўгасе, гэта лубін сіні. Зараз мы ўжо маем лубін белы, які нават і на свайму знадарнаму выглядзе нічым не адрозніваецца ад гароху.

У гэтым годзе я вывёў новы від — шматгалювы лубін. Ён мае тую перавагу, што ён вельмі окарэсваецца. Шматгалювы лубін можа развівацца ў самых навучных раёнах Савецкага Саюза.

Наша станцыя праводзіць вялікую работу па падрыхтоўцы кад-раў. Ужо не адны курсы брыгадзіраў, старшын калгасоў, аграномаў праілілі праз нашу станцыю.

Мы зараз на даследчай станцыі не толькі вывядзім новыя гаўнікі, але і размажам іх хутка, бо мы ведаем, якія патрэбы нашым саўгасам і калгасам.

Таварышы, раей гаўнікі вывядзілі за 8—10 год. Зараз у нас гаўнікі вывядзюцца за 2—3 гады. Наша станцыя перадаючае зараз сваю работу. Мы ўпэўнены, што наша станцыя пад кіраўніцтвам большыя партыі і б'яжыць на вышкі ўраджайнасці і перадавых рыхах (Апладысменты).

Ураджая каля 250 гектараў безалкалоіднага лубіна.

Безалкалоідны лубін будзе мець вялікае значэнне ў нашай гаспадарцы, бо ён з'яўляецца лепшай кармавой культурай. Па-першае,

безалкалоідны лубін дае самы вялікі ўраджай на лятніх глебах. Ён адна кармавая культура не дае такога высокага ўраджая. Па-другое, безалкалоідны лубін, як кармавая культура, не будзе патрабаваць ад нас асабіста ўгнаення, а гэта значыць, што мы будзем мець вялікую эканомію на асобных участках, якія зможа пасціць пад іншыя культуры.

Калі мы пачалі работу па выяўленні безалкалоіднага лубіна, то лічылі, што ён будзе тонкай кармавой раслінай. Але зараз казаваліся, што ён не адрозніваецца па смаку ад гароху. Мы лічылі, што безалкалоідны лубін будзе мець і харчовае значэнне. Па ўтрыманню біялок ні адна культура не перавышае лубін. Безалкалоідны лубін мае ў сабе 35 проц. біялок, а гарох — самае большае 25 проц. Той лубін, які мы распусьцюжваем у саўгасе, гэта лубін сіні. Зараз мы ўжо маем лубін белы, які нават і на свайму знадарнаму выглядзе нічым не адрозніваецца ад гароху.

У гэтым годзе я вывёў новы від — шматгалювы лубін. Ён мае тую перавагу, што ён вельмі окарэсваецца. Шматгалювы лубін можа развівацца ў самых навучных раёнах Савецкага Саюза.

Наша станцыя праводзіць вялікую работу па падрыхтоўцы кад-раў. Ужо не адны курсы брыгадзіраў, старшын калгасоў, аграномаў праілілі праз нашу станцыю.

Мы зараз на даследчай станцыі не толькі вывядзім новыя гаўнікі, але і размажам іх хутка, бо мы ведаем, якія патрэбы нашым саўгасам і калгасам.

Таварышы, раей гаўнікі вывядзілі за 8—10 год. Зараз у нас гаўнікі вывядзюцца за 2—3 гады. Наша станцыя перадаючае зараз сваю работу. Мы ўпэўнены, што наша станцыя пад кіраўніцтвам большыя партыі і б'яжыць на вышкі ўраджайнасці і перадавых рыхах (Апладысменты).

Ураджая каля 250 гектараў безалкалоіднага лубіна.

Безалкалоідны лубін будзе мець вялікае значэнне ў нашай гаспадарцы, бо ён з'яўляецца лепшай кармавой культурай. Па-першае,

безалкалоідны лубін дае самы вялікі ўраджай на лятніх глебах. Ён адна кармавая культура не дае такога высокага ўраджая. Па-другое, безалкалоідны лубін, як кармавая культура, не будзе патрабаваць ад нас асабіста ўгнаення, а гэта значыць, што мы будзем мець вялікую эканомію на асобных участках, якія зможа пасціць пад іншыя культуры.

Калі мы пачалі работу па выяўленні безалкалоіднага лубіна, то лічылі, што ён будзе тонкай кармавой раслінай. Але зараз казаваліся, што ён не адрозніваецца па смаку ад гароху. Мы лічылі, што безалкалоідны лубін будзе мець і харчовае значэнне. Па ўтрыманню біялок ні адна культура не перавышае лубін. Безалкалоідны лубін мае ў сабе 35 проц. біялок, а гарох — самае большае 25 проц. Той лубін, які мы распусьцюжваем у саўгасе, гэта лубін сіні. Зараз мы ўжо маем лубін белы, які нават і на свайму знадарнаму выглядзе нічым не адрозніваецца ад гароху.

У гэтым годзе я вывёў новы від — шматгалювы лубін. Ён мае тую перавагу, што ён вельмі окарэсваецца. Шматгалювы лубін можа развівацца ў самых навучных раёнах Савецкага Саюза.

Наша станцыя праводзіць вялікую работу па падрыхтоўцы кад-раў. Ужо не адны курсы брыгадзіраў, старшын калгасоў, аграномаў праілілі праз нашу станцыю.

Мы зараз на даследчай станцыі не толькі вывядзім новыя гаўнікі, але і размажам іх хутка, бо мы ведаем, якія патрэбы нашым саўгасам і калгасам.

Таварышы, раей гаўнікі вывядзілі за 8—10 год. Зараз у нас гаўнікі вывядзюцца за 2—3 гады. Наша станцыя перадаючае зараз сваю работу. Мы ўпэўнены, што наша станцыя пад кіраўніцтвам большыя партыі і б'яжыць на вышкі ўраджайнасці і перадавых рыхах (Апладысменты).

Ураджая каля 250 гектараў безалкалоіднага лубіна.

Безалкалоідны лубін будзе мець вялікае значэнне ў нашай гаспадарцы, бо ён з'яўляецца лепшай кармавой культурай. Па-першае,

безалкалоідны лубін дае самы вялікі ўраджай на лятніх глебах. Ён адна кармавая культура не дае такога высокага ўраджая. Па-другое, безалкалоідны лубін, як кармавая культура, не будзе патрабаваць ад нас асабіста ўгнаення, а гэта значыць, што мы будзем мець вялікую эканомію на асобных участках, якія зможа пасціць пад іншыя культуры.

Калі мы пачалі работу па выяўленні безалкалоіднага лубіна, то лічылі, што ён будзе тонкай кармавой раслінай. Але зараз казаваліся, што ён не адрозніваецца па смаку ад гароху. Мы лічылі, што безалкалоідны лубін будзе мець і харчовае значэнне. Па ўтрыманню біялок ні адна культура не перавышае лубін. Безалкалоідны лубін мае ў сабе 35 проц. біялок, а гарох — самае большае 25 проц. Той лубін, які мы распусьцюжваем у саўгасе, гэта лубін сіні. Зараз мы ўжо маем лубін белы, які нават і на свайму знадарнаму выглядзе нічым не адрозніваецца ад гароху.

У гэтым годзе я вывёў новы від — шматгалювы лубін. Ён мае тую перавагу, што ён вельмі окарэсваецца. Шматгалювы лубін можа развівацца ў самых навучных раёнах Савецкага Саюза.

Наша станцыя праводзіць вялікую работу па падрыхтоўцы кад-раў. Ужо не адны курсы брыгадзіраў, старшын калгасоў, аграномаў праілілі праз нашу станцыю.

Мы зараз на даследчай станцыі не толькі вывядзім новыя гаўнікі, але і размажам іх хутка, бо мы ведаем, якія патрэбы нашым саўгасам і калгасам.

Таварышы, раей гаўнікі вывядзілі за 8—10 год. Зараз у нас гаўнікі вывядзюцца за 2—3 гады. Наша станцыя перадаючае зараз сваю работу. Мы ўпэўнены, што наша станцыя пад кіраўніцтвам большыя партыі і б'яжыць на вышкі ўраджайнасці і перадавых рыхах (Апладысменты).

Ураджая каля 250 гектараў безалкалоіднага лубіна.

Безалкалоідны лубін будзе мець вялікае значэнне ў нашай гаспадарцы, бо ён з'яўляецца лепшай кармавой культурай. Па-першае,

безалкалоідны лубін дае самы вялікі ўраджай на лятніх глебах. Ён адна кармавая культура не дае такога высокага ўраджая. Па-другое, безалкалоідны лубін, як кармавая культура, не будзе патрабаваць ад нас асабіста ўгнаення, а гэта значыць, што мы будзем мець вялікую эканомію на асобных участках, якія зможа пасціць пад іншыя культуры.

Калі мы пачалі работу па выяўленні безалкалоіднага лубіна, то лічылі, што ён будзе тонкай кармавой раслінай. Але зараз казаваліся, што ён не адрозніваецца па смаку ад гароху. Мы лічылі, што безалкалоідны лубін будзе мець і харчовае значэнне. Па ўтрыманню біялок ні адна культура не перавышае лубін. Безалкалоідны лубін мае ў сабе 35 проц. біялок, а гарох — самае большае 25 проц. Той лубін, які мы распусьцюжваем у саўгасе, гэта лубін сіні. Зараз мы ўжо маем лубін белы, які нават і на свайму знадарна

